

Nr. 32

2. årgang

OVERSIKT FRA 6/8 TIL 12/8.

TYSKERNE FREMGAENG I DET SYDLIGE RUSSLAND LANGSOMMERE, VED STALINGRAD STANSET. FORTSATT BRITISK LUFTAKTIVITET. STILLE I EGYPT. HØFTIGE KAMPER I DET SYDVESTlige STILLEHAVSOMRÅDE. NOENLUNDE RO I INDIA. VIKTIG KONFERANSE I MOSKVA.

RUSSLAND. Tyskerne rykket ut fra Rostov i 4 kiler, en østover til Kassk, en sydvestover til Kubanelvens øvre løp, Bielaglini, en til Maikop og en rett sydover. Terrenget egnet sig utmerket for fremrykning med motoriserte avdelinger, og er vanskelig å forsvare. Tross bitter motstand fra kosakkavalleri har fremrykkingen gått meget fort. De aller siste meldingene går imidlertid ut på at eftersom tyskerne nærmer sig fjellene, går fremrykkingen langsommere, og man kan også vente at russerne har lagt sitt hovedforsvar her. Mandag meldtes at Krasnodar og Maikop var tatt. Dette er ikke dementert av russene, men tyskerne innrømmer selv idag at Maikop er på russiske hender. Oijkildene står i brann. Disse kildene gir 6% av Kaukasusoljen. Tyskernes angrep mot Stalingrad har økt fra dag til dag, ustanselig kastes forsterkninger inn, men russene holder sine stillinger. Tyskerne rykket op langs jernbanen fra Kotelnikovo, men russene har tvunget dem på defensiven. Tyskerne har gjort optil 10 angrep på en dag ved Kletskaja, men er ikke kommet videre. Tapene er store. Under 3 treffinger mandag blev tilsammen ødelagt 93 tanks. Ved Voronesj går russene langsomt frem. De har tatt flere landsbyer i sydlig retning og forbedret sine stillinger over hele området. Ved Erjansk, Rjew, Volkov og Leningrad har større og mindre kamper funnet sted. Her har russene initiativet.

ENGLAND. Natt til torsdag gikk store styrker engelske bombefly over Ruhr. Duisburg var hovedmålet. Fredag var de over Ruhr igjen, natt til mandag over Osnabrück, og natt til mandag Mainz og Koblenz. Bombardementene av skibsfart utenfor kysten, flyplasser i okkupert område og havneanlegg har fortsatt. Le Havre har hatt 2 store angrep. Det er meldt at i juni og juli er 14.000 tonn bomber sendt ned over mål i Tyskland. Sjefen for det amerikanske flyvåpen i England melder at samordningen av det engelske og amerikanske flyvåpen er adskillig mer framskredet enn programmet forutsatte, og meget snart vil Tyskland få føle vekten av det koordinerte engelsk-amerikanske flyvåpen.

MIDDLEHAVSMÅLET. Meldingene fra Egypt går ut på at markoperasjonene har vært av forholdsvis liten omfatning. Det har vært patrulje- og artillerivirksmess. Efter de siste meldingene har det vært en sterk økning i patruljevirksomheten. Det overlegne allierte flyvåpen har vært meget aktivt, både over Romuels panserstillinger og tilførselslinjene til lands og til sjøs. Tobruk, Benghasi og el-Dabbar er dag etter dag utsatt for voldsomme angrep, og transportskip og lektore utenfor kysten er blitt angrepet. Rommel får stadig forsterkninger fra Hellas og Kreta. Det går stadige transporter med syke og sårede tilbake. Da hospitalene i Hellas er overflødt, må de syke transporteres videre til Bulgaria og Jugoslavia. Ogs. general Auchinleck får forsterkninger. Noen oppgave over disses størrelse er ikke gitt, men det meldes at den største konvoi som er kommet til den nære Orient, kom frem akkurat i dagene før tilbaketoget, og siden er det kommet en jevn strøm. Losse- og lasteanleggene i de egyptiske havner er på den korte tid omlagt til den dobbelte kapasitet.

TYRKIET. Den tyrkiske statsminister Saradioglu har erklært at Tyrkiets mål er å holde Tyrkia utenfor krigen, men ikke den minste krensing av landets integritet vil bli tålt. Da han uttalte at avtalen med England ville bli loyalt overholdt, blev dette hilst med applaus av parlamentet.

INDIA. Kongressen har vedtatt arbeidsutvalgets forslag om å gå til passiv motstand hvis ikke England trekker seg ut av India nu. Lørdag formiddag så Gandhi, Pandit Nehru og kongressens president, Assab, arrestert. Gandhi er anbragt i en bungalow, og dit er senere hans hustru bragt. Det blev utsendt forbud mot å lukke butikker som solgte livsviktige varer.

I de større byer, særlig Bombay og New Dehli har det vært uroligheter, en del mldspåsettelser og plyndringer. Det er studentene som går i spissen. Politiet har med fast hånd tatt sig av urostifterne, og de siste meldinger går ut på at ro og orden hersker over hele det indiske kontinent. Bare i enkelte tilfeller har urolighetene antatt en slik karakter at politiet har vært nødt til å bruke skytevåpen. 28 personer er drept. Den indiske regjerings faste holdning har fått tilslutning fra store deler av det indiske folk, og fra hele den allierte presse. Det legges vekt på at muhammedanerne i India som representerer 90 mill., og fyrstestatene samt lederen for de ortodokse hinduer, den indiske fagorganisasjon, det indiske kommunistparti samt sikhene, hvorfra störstedelen av de vepnede styrker rekrutteres, alle tar avgjort avstand fra G_andhis forslag. Motviljen mot dette er øket etter at G_andhi under en pressekonferanse har uttalt at en invasjon fra Japans side skulde sökes hindret gjennem konferanse med japanerne, og hvis dette ikke førte frem, skulde invasjonen møtes med passiv motstand, ikke vepnet. Det uttales på autoritativt hold i England at en tilbaketrekning fra India nu vil si å gi fienden en stor strategisk fordel. Det vilde skape kaos i India, og det vilde være å svikte forpliktelelsene mot det indiske folk og mot alle frihetskende folk i verden. Det står idag 1 1/2 mill. mann under våpen i India. India har 90% av alle de råstoffere som skal til for å føre krig. Den indiske krigsindustri har hatt voldsom fremskritt. Det melder sig så mange til de militære styrker at det ikke kan skaffes våpen og utstyr til alle.

DET FJERNE ØSTEN. Fredag gikk sterke allierte luft-, sjø- og landstridskrefter til angrep på Salomonøyene. Meldingene fra kampene der har vært sparsomme, men det fremgår at tross japanerne forsvarer sig med bitterhet, går operasjonene frem tilfredsstillende. De allierte har tapt en krysser, og 4 destroyere er skadet. Samtidig er voldsomme flybombardementer foretatt over Lahe på Ny Guinea hvor 14 tann bomber er sendt ned, og på Raboul. Under et 3 dagers angrep her er 19 japanske fly skutt ned. Amerikanske krigsskip understøttet av fly har gjort et angrep på Kiska-fjorden på Aleutene. Operasjonene er avsluttet, men noe kommunike vil ikke bli sendt ut før stridskreftene er tilbake ved sine baser.

VVV V VVV

Det pågår i disse dager i Moskva meget viktige forhandlinger. I disse deltar den amerikanske og engelske ambassadør, en utsending fra det kjempende Frankrike, Roosevelt's personlige utsending, Mr. William Bullitt og den norske militærattasje, general Steffens. Den tyskkontrollerte presse vil også vite at Winston Churchill deltar i konferansene. Således uttaler Politiken at det nu må anses sikkert at Churchill er i Moskva. Det er ikke sendt ut noen meldinger om hvad konferansen går ut på, men den følges med spent interesse verden over. Sunday Express sier at Moskva krever garantier for at tyskerne ikke skal få bonytte vinteren til oparbeidelse av krigsmateriell og ressurser for et nytt fremstøt til våren. For å hindre dette må russerne ha så store våpenleveranser som det overhodet er mulig å skaffe i de kommende 2mnd. Mens tyskerne møter trusselen om den annen front med et overveldende statistisk materiale om kystbefestningenes unntakelighet, venter man i det fjerne østen nye aggressjoner fra japanernes side. Japan har stående 7000 000 mann ved grensen mot Sibir, og meget tyder på at de forbereder et anfall i ryggen på russerne. Øverstkommanderende for stridskreftene i Nei-Lakkakampene er i disse dager overflyttet til den japanske nordarme.

VVV V VVV

NORGE. Vi gjengir etter Fri Fagbevegelse: "Det første forsøk på å lage en arbeidsfront etter tysk mønster i form av det såkalte Arbeidssambandet strandet vi den ubendige motstandsvilje som besjelet Fagorganisasjonens medlemmer. Nå tyder mange ting på at nazistene har planer om å tvinge Arbeidssambandet igjennem i begynnelsen av september. Men arbeiderne og funksjonærene i alle yrker har ikke tilhensikt å kapitulere. I Hansteens og Wikstrøms ånd vil kampen mot vangsgombanjet bli ført videre. Gjør nazistene alvor av sine planer, må det etableres en fullständig kontinuertnektning, som tilbinder

nå må forberedes og planlegges nøje. Nazistene skal aldri opleve den triumf å se norske arbeidere frivillig betale kontingent til en organisasjon hvis hele husmørt er å holde arbeidsfolk i slaveleuker. Den nåværende nazifiserte fagorganisasjon er ille nok. Bare trusselen om standrett kunde avholde de fagorganiserte fra allerede i september 1941 å etablere kontingentstreik. Går nazistene et skritt videre og gjennemfører Arbeidssambandet, vil arbeiderne la alle bætenkeligheter fare og kontingentstreiken vil være et faktum. I kamp på liv og død vil således den norske arbeiderklassen feire minnet om sine falne kammerater.

Den 10. september 1942 vil bli viet minnet om Viggo Hansteen, Rolf Wikstrøm og de andre dømte ved standretten ifjor. Efter klokken 19 må alle gode nordmenn holde sig innendørs. Gater, veier, teatre og kinoer, restauranter og i det hele tatt alle offentlige steder må overlates tyskere og forredere.

DET MELDES fra Stockholm at tyskerne nu da trusselen om den annen front stadig rykker nærmere, ikke vil ha noen uroligheter på hjemmekanten. Ryktene vil vite, heter det, at Quisling er kalt til Hitler for å diskutere vanskelighetene. Det ligger imidlertid nær å anta at Quisling også diskuterer mulighetene for et nytt NS-fremstøt i anledning 25. september. Tyskerne la ingen hindringer i veien for biskopenes og de andre geistliges reiser til bispekonventet i Oslo. Samtlige fikk sin reisetillatelse på ordinær måte. Judas Lie blev alarmert og forsøkte å hindre reisen, men tyskerne ville ikke trekke reisetilatelsene tilbake. Det siste som foreligger i kirkestriden er at Quisling har utstedt et dekret som erklærer "den midlertidige kirkeledelse" for opløst. Han har funnet at den strider mot grunnloven (OBS). I samme melding heter det at de 700 arresterte lærere er frigitt. Nordrfra meldes det at 100 av de eldste lærerne fra Elvenes er på vei nedover. Merken m. h.t. de andres chanser er noe delt. De fleste håper at den forsinkede hjemreise skyldes mangel på skipsleilighet,

FRA MØLSTER UTENFOR BERGEN foreligger det nu nærmere enkeltheter. Den 29/7 kl. 6 om morgenen ankom et større antall SS og Gestapofolk til stedet. Alle mannlige innbyggere ble arrestert og truet med at det vilde gå som i Televåg hvis de ikke tilstod hvor de hadde et ammunisjonslager som tyskerne hadde fått greie på. Ingen opplysninger ble gitt, og alle de arresterte ble pakket sammen i et båtnau. Her blev de holdt innefestet i 24 timer uten mat, mens tyskerne selv lette. Da de ingenting fant, blev det optatt nytt forhør. Der blev også gitt løfter om belønninger, men intet hjalp. Den 70-årige Anders Møgster og 3 sønner ble arrestert. Hans søster som hadde sagt tyskerne noen ganske åpenhjertige sannheter om deres behandling av hennes gamle bror, blev også tatt med. Senere er en av sønnene løslatt.

OM DE TYSKE OFFISERER som rømte fra Bergen, er opplyst at om morgenen den 28/4 kom 3 sivilkledde tyskere ned på skøyten Luna, som lå ved kaien. De bød på drink med sovemiddel. De 2 mann ombord falt snart i sørn. Da de våknet, bar båten på vei utover. Med revolver i ryggen blev de tvunget med ut i øygarden hvor de blev satt i land.

FANGEDE PÅ GRINI sendes nu nordover på tvangsarbeide. Noe over 400 er føjet, og etterhvert skal alle arbeidsføre menn over 21 år og alle kvinner over 16 år opover. Nøen aldersgrense opover er ikke nevnt. Det forlyder at ca. 300 menn av dem som blev arrestert 3. august skal sendes til Mosjøen. Dette er ikke bekreftet. De har vært delvis utsatt for gjenom behandling. Således kommandert til 12 timers unømmeliggende opstilling uten mat og drikke. Dr. Engh på Brattvedt driver påver med medikamenter som lures i fangene for å få dem løsnynet. De første forsøk har vært uten resultater. Doktoren skylder

DE 7 ØVERSTE funksjonærer i statsrevisjonen er avskjediget. Statsregnskapene idag inneholder nok adskillige poster som trenger en særdeles velvillig innstilling og nyordnet revisorstab. Det forbleller ikke mer enn det tidligere forbud mot utgivelsen av "Meddelelser fra Statistisk Centralbyrå."

VVV V VVV

POLITIETS interesse for den frie presse er usvekket. Der har vært razziaer på en del kontorer på Østbanen, og på Statens Kornforretnings kontorer. "Politifullmektig" Krantz fikk ingen tilvekst til sitt arkiv for illegale aviser. Dette arkiv står til disposisjon for de herrer Ulrik Stang, Wright Flood og konsorter når de skal gå til angrep på var front f'sine ledere i Aftenposten.

VVV V VVV

FYLKESMANNEN I AKERSHUS kom på en tur i Valdres til å kjøre bak en stor, full rutebil og holdt et svare spetakkel for å komme forbi. Tilslutt gikk rutebilsjåføren av og fortalte fylkesmannen at hvis han skulle forbi, måtte han kjøre i grøfta. Sjåføren fikk slått inn to tenner og en del annen molest. På Fagernes blev herr Stenersen arrestert. Han er imidlertid senere observert på fri fot i Oslo.

VVV V VVV

OLOVSTETTET som blev forært Quisling til 55-årsdagen, er tegnet av Frøydis Håvardsholm til Olavsjubileet i Trondhjem i 1930. Selvfølgelig fremstillet avisene det som om teppet var laget spesielt til Q. i anledning dagen.

VVV V VVV

NORSK VAKTSELSKAPS STYRE blev for en tid tilbake entlediget. Et nytt styre bestående av nazister er innsatt. Politiet har fullstendig overtatt kontrollen av selskapets virksomhet, idet det på direktørens kontor er stasjonert en politibetjent.

ADVOKAT BERNHARD LINDVIK er død i fengslet Møllergt. 19 i Oslo. Han har vært utsatt for den mest oprørende behandling, og fant tilslutt heller å ville ende sitt liv enn å røpe noe. En helt har etter med sitt blod skrevet sitt navn inn i historien.

VVV V VVV

DET ER INGEN GRUNN TIL Å TRO at krigssituasjonen og truselen om den annen front vil lette trykket på hjemmefronten. Tvert imot gjelder det som aldri før å sta rustet til høstens kamp, og her må det kreves at alle gjør sin innsats. Vi minner om biskop Amelns ord: Norge lever og skal leve. Den kamp som utkjempes, den våpenløse ærefulle kamp, den gjelder ikke ringe ting. Den gjelder i første rekke den Nettorden som blev lovfestet på Eidsvoll den 17. mai 1814, det frie Norges grunnlov. Med lov skal land bygges, slik lød en av våre felles kongers valgsprog. Lovfestet orden er den grunnleggende forutsetning for ethvert folks frie liv. Der hvor lovfestet orden hensynsløst trampes under fottene, der heraker undergang. Kampen, den våpenløse, ærrike kamp, gjelder Norges rett og dermed intet mindre enn fedrelandets selvstendighet slik som denne er forbundet med åndelig frihet.

VVV V VVV

VAR FORSIKTIG MED AVISEN. NEVN ALDRI NAVN I FORBINDELSE MED DEN. SEND DEN VIDERE TIL GODE JØSSINGER.

GUD BEVARE KONGEN OG FEDRELANDET.

Redaktør: Olle Andersson
Grensoverstyrten Värmland